

GROENE
HALTE

Neteland Kesselse Heide

Lier - Nijlen

wandelen
& openbaar
vervoer

Rivierenland

9,5 - 15,5 km

 toegankelijke variant 8,5 km

Inleiding

Groene Halte-wandelroute

Een Groene Haltewandeling begint en eindigt aan een station, een bus- of tramhalte. Dit zijn de zogenaamde 'Groene Haltes', herkenbaar aan het Groene Haltelogo. Aan de begin- en eindhaltes vind je informatie over het openbaar vervoer. De trein, bus of tram die stopt aan een Groene Halte heeft een frequentie van minimaal één rit per uur, ook op zaterdag, zon- en feestdagen. Het Groene Halteproject is een initiatief van TreinTramBus.

Groene Halte van station naar station

In 2010 brengt TreinTramBus vier nieuwe Groene Haltewandelingen uit, die allemaal starten én eindigen aan een NMBS-station. De wandeling 'Neteland - Kesselse Heide', die hier voor je ligt, is er één van. Verder kan je voortaan ook nog van station naar station wandelen in Komen (tot Ieper), Spa (tot Theux) en La Hulpe (tot Bosvoorde).

In elk vertrekstation vind je een overzichtskaart van de wandeling. Zowel in het vertrek- als in het eindstation komt er minstens elk uur een trein, ook in het weekend. TreinTramBus ontwikkelde deze vier nieuwe wandelingen in samenwerking met NMBS Mobility en de Nationale Loterij.

www.groenehalte.be

TreinTramBus, H. Frère-Orbanlaan 570, 9000 Gent
Tel. 09 223 86 12, Fax 09 233 97 29, info@treintrambus.be
www.treintrambus.be

Korte en lange variant

De wandeling 'Neteland - Kesselse Heide' start aan het station van Lier. Je kan kiezen tussen een langere en een kortere route. Na ongeveer 9,5 km kom je bij het station van Kessel. Hier eindigt de korte variant.

Van deze korte wandeling hebben wij ook een aangepaste versie uitgewerkt van 8,5 km die volledig toegankelijk is voor rolstoelgebruikers (zie verder: Toegankelijkheid van de route).

De lange variant loopt verder tot het station van Nijlen. Ze is ongeveer 15,5 km lang. Deze langere variant heeft als extraatjes het Fort van Kessel en de Kesselse Heide.

Lier, het Neteland en de Kesselse Heide

De wandeling loopt door zeer afwisselende landschappen.

Vanaf het station van Lier volgen we eerst een stadstraject. Lier hoort niet bij de toeristische topbestemmingen, maar deze vaststelling doet de stad onrecht aan. Lier is een middeleeuwse stad: het kreeg stadsrechten in de 13de eeuw. De Groene Haltewandeling loopt door en langs tal van monumenten en interessante stadsgezichten: het begijnhof met de begijnhofkerk, de Zimmertoren, het pakhuis 'De Fortuin', de Nete, het Groot Spui, ...

Inleiding

Bij het verlaten van Lier ontdek je een wirwar van waterlopen: de Kleine en de Grote Nete, de Afleidingsvaart van de Nete en het Netekanaal. Lier en Nijlen maken immers deel uit van het Regionaal Landschap Rivierenland.

Iets verder kom je dan in het natuurgebied de Kleine Netevallei, dat beheerd wordt door Natuurpunt. In dit prachtige gebied gaan de natte rivierbegeleidende gronden naadloos over in de typische zandgronden van de Kempen, waar we op het vervolg van de wandeling zullen mee kennismaken.

Vorbij de woonwijk Kessel-Station (eindpunt van de korte variant) passeer je het Fort van Kessel. Dit fort maakt deel uit van de eerste verdedigingsgordel rond Antwerpen en werd gebouwd net voor de Eerste Wereldoorlog. Nu is het fort een leuke speeltuin voor vleermuizen.

Tenslotte kom je in het Provinciaal Groendomein 'Kesselse Heide'. Hier hebben zich dankzij de zeer zandige grond heuse landduinen gevormd. Verder is het een afwisseling van struikheide, naald- en loofbossen. Eind augustus, begin september komen de heidestruiken in bloei en kleurt het gebied paars.

Toegankelijkheid van de route

De wandeling 'Neteland - Kesselse Heide' is over de volledige lengte vrij goed toegankelijk voor wandelaars met een kleine buggy, al moet je op één plek wel een trap af.

Voor rolstoelen en brede of zware buggy's hebben we speciaal een volledig toegankelijke variant ontwikkeld van 8,5 km (van Lier tot Kessel). Dit aangepaste traject staat in de routebeschrijving en op de routekaart aangeduid met icoontjes:

De toegankelijke wandeling eindigt bij de bushalte Kessel Emblemsesteenweg. Voor de terugreis neem je aan deze halte de bus naar Lier. Opgelet! Uitstappen op de halte 'Rolwagenstraat', vlakbij het station.

Verplaats je je in een rolstoel, dan komt de beltaxi je ophalen. Die moet je 24u op voorhand reserveren via tel. 03 218 14 94 (belbuscentrale: open op weekdays van 7u30 tot 18u00, op zaterdag van 7u30 tot 16u00). Voor een rit op maandag, moet ten laatste zaterdag gereserveerd worden, wegens sluiting van de belbuscentrale op zondag. In de beltaxi kan je je abonnement gebruiken of een ticket enkele reis kopen. De rolstoel mag maximaal 80 cm breed en 130 cm lang zijn. De rolstoel en rolstoelgebruiker mogen samen maximaal 300 kg wegen.

Heb je assistentie nodig bij het in- en uitstappen van de trein? Dan kan je de heen- en terugreis met de trein op voorhand reserveren. Bel het Call center van de NMBS op 02 528 28 28 (alle dagen open van 7 tot 21u) minstens 24u voor het vertrek: men zal je dan melden of je assistentie kan krijgen voor de gewenste trein, of eventueel een alternatief voorstellen. Deze assistentie is gratis.

Openbaar vervoer

Voor mogelijke wijzigingen in het openbaarvervoersaanbod:

- www.groenehalte.be en klik door naar de desbetreffende wandeling
- De Lijn (tel. 070 220 200 of routeplanner www.delijn.be)
- NMBS (tel. 02 528 28 28 of www.nmbs.be)

Deze dienstregelingen gelden tot december 2010 en zijn onder voorbehoud van wijzigingen.

De Groene Haltewandeling vertrekt aan het station van Lier en eindigt ofwel aan de treinstopplaats Kessel (korte variant van 9,5 km en toegankelijke variant van 8,5 km) ofwel aan het station van Nijlen (lange variant van 15,5 km).

Vertrekpunt wandeling: station Lier

Het station van Lier is vanuit alle richtingen goed per trein bereikbaar.

weekdagen (maandag tot vrijdag) ☹

- vanuit Brussel en Mechelen: 1 trein per uur
- vanuit Antwerpen-Centraal en Antwerpen-Berchem: 5 treinen per uur
- vanuit Mortsel en Boechout: 2 treinen per uur
- vanuit Kessel, Nijlen, Bouwel: 2 treinen per uur
- vanuit Herentals: 4 treinen per uur
- vanuit Turnhout: 2 treinen per uur
- vanuit Geel, Olen, Mol, Lommel, Overpelt, Neerpelt, Leopoldsburg, Beringen, Heusden, Zolder: 1 trein per uur
- vanuit Heist-op-den-Berg en Aarschot: 2 treinen per uur
- vanuit Berlaar, Booischot, Begijnendijk: 1 trein per uur
- vanuit Leuven, Diest, Hasselt, Diepenbeek, Bilzen, Tongeren, Liège: 1 trein per uur

zaterdag, zon- en feestdagen ☹

- vanuit Brussel en Mechelen reis je via Antwerpen-Berchem (overstappen): 2 treinen per uur
- vanuit Antwerpen-Centraal en Antwerpen-Berchem: 4 treinen per uur
- vanuit Mortsel en Boechout: 1 trein per uur
- vanuit Kessel, Nijlen, Bouwel: 1 trein per uur
- vanuit Herentals: 2 treinen per uur
- vanuit Turnhout en Tielen: 1 trein per uur
- vanuit Geel, Olen, Mol, Lommel, Overpelt, Neerpelt: 1 trein per uur
- vanuit Heist-op-den-Berg en Aarschot: 2 treinen per uur
- vanuit Berlaar, Booischot, Begijnendijk: 1 trein per uur
- vanuit Leuven, Diest, Hasselt, Diepenbeek, Bilzen, Tongeren, Liège: 1 trein per uur

Eindpunt korte variant: station Kessel

weekdagen (maandag tot vrijdag) ☹

- van 6u02 tot 22u02 om u02 naar Lier, Boechout, Mortsel, Antwerpen-Berchem en Antwerpen-Centraal
- van 6u21 tot 18u21 om u21 naar Lier
- van 5u58 tot 23u58 om u58 naar Bouwel, Wolfstee en Herentals
- van 6u39 tot 18u39 om u39 naar Bouwel, Wolfstee en Herentals

zaterdag, zon- en feestdagen ☹

- van 7u18 tot 22u18 om u18 naar Lier, Antwerpen-Berchem en Antwerpen-Centraal
- van 7u42 tot 22u42 om u42 naar Nijlen, Bouwel, Herentals, Tielen en Turnhout, daarna nog om 23u45

Je kan aan het station van Kessel ook de Lierse stadsbuslijn 1 nemen naar Lier:

- op weekdays: van 6u05 tot 20u37 ongeveer om de 30 minuten, in de spits om de 20 minuten
- op zaterdag: van 10u08 tot 18u38 om de 30 minuten om u08 en u38, daarna nog om 19u41, 20u41, 21u41 en 22u41
- op zondag: van 8u30 tot 23u30 elk uur om u30

Eindpunt toegankelijke variant: halte Kessel Emblemsesteenweg

(200 m vóór het station van Kessel)

Daar neem je de Lierse stadsbuslijn 1 richting Markt en Lisp. Rolstoelgebruikers kunnen een beltaxi aanvragen tot aan Lier Station (reserveren 24u op voorhand via tel. 03 218 14 94). Voor die taxi betaal je het gewone tarief van De Lijn.

Buslijn 1 rijdt:

- op weekdays: van 6u05 tot 20u37 ongeveer om de 30 minuten, in de spits om de 20 minuten
- op zaterdag: van 10u08 tot 18u38 om de 30 minuten om u08 en u38, daarna nog om 19u41, 20u41, 21u41 en 22u41
- op zondag: van 8u30 tot 23u30 elk uur om u30.

Eindpunt lange variant: station Nijlen

weekdagen (maandag tot vrijdag) ☹

- van 5u58 tot 21u58 om u58 naar Lier, Boechout, Mortsel, Antwerpen-Berchem en Antwerpen-Centraal
- van 6u17 tot 18u17 om u17 naar Lier
- van 6u02 tot 00u02 om u02 naar Bouwel, Wolfstee en Herentals
- van 6u43 tot 18u43 om u43 naar Bouwel, Wolfstee en Herentals

zaterdag, zon- en feestdagen ☹

- van 7u14 tot 22u14 om u14 naar Lier, Antwerpen-Berchem en Antwerpen-Centraal
- van 7u46 tot 22u46 om u46 naar Bouwel, Herentals, Tielen en Turnhout, daarna nog om 23u49

Aan het station van Nijlen kan je ook de buslijnen 150-151 nemen naar Lier en Herentals.

Praktische informatie

Vervoerbewijs NMBS

Koop je ticket in het station (loket of automaat) of vooraf via www.nmbs.be. Indien er geen loketten zijn kun je een ticket op de trein kopen. Zorg ervoor dat je de treinbegeleider zo snel mogelijk verwittigt zodat je geen toeslag moet betalen.

Voor meer informatie: NMBS (tel. 02 528 28 28 of www.nmbs.be)

Tip: Wie hulp nodig heeft bij het in- en uitstappen kan bij de NMBS assistentie aanvragen (zie: Toegankelijkheid van de route, p. 5).

Tip: Met het NMBS-weekendbiljet geniet je tijdens het weekend een korting van 50% op je heen-en-terugreis in 1ste of 2de klas. Bovendien kan je je terugreis aanvatten vanuit een ander station dan het aankomststation van de heenreis: perfect voor de Groene Haltes van station naar station dus! Let wel: dit laatste kan enkel indien je het weekendbiljet in de trein of aan het loket aankoopt (dus niet online of aan een automaat).

Vervoerbewijs De Lijn

Koop je ticket vooraf aan een automaat, in een Lijnwinkel of in een andere winkel (bv. krantenwinkel). Je betaalt minder dan wanneer je je ticket op de bus koopt. Op de website van De Lijn vind je bijkomende informatie en voorverkoopadressen.

Voor meer informatie: De Lijn (tel. 070 220 200 of routeplanner www.delijn.be)

Informatie over het gebied / toeristische informatie

- Toerisme Lier: Grote Markt 57, 2500 Lier, tel. 03 800 05 55, www.toerismelier.be, toerisme@lier.be
- Toerisme Nijlen: Kerkstraat 4, 2560 Nijlen, tel. 03 410 02 31, www.nijlen.be, annemie.van.tendeloo@nijlen.be (Kessel is een deelgemeente van Nijlen)
- Secretariaat Natuurpunt: Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, www.natuurpunt.be, info@natuurpunt.be

Grote Routepaden

Voor een deel van het traject volgt de Groene Haltewandeling het Grote Routepad Amsterdam - Parijs. Grote Routepaden (afgekort GR) zijn bewegwijzerde wandelroutes over lange afstand. De trajecten zijn aangeduid door een wit-rode bewegwijzering op palen, bomen, verkeersborden e.a. De Grote Routepaden in Vlaanderen worden beheerd door de vzw Grote Routepaden.

De Groene Haltewandeling 'Neteland - Kesselse Heide' volgt dus gedeeltelijk GR 12 Amsterdam - Parijs. Van elke GR bestaat er een gedetailleerde beschrijving. Die is samen met achtergrondinformatie opgenomen in een topogids. Deze gidsen kunnen online besteld worden via de website van de vzw: www.groteroutepaden.be.

Horeca onderweg

Ben je thuis je rugzak vergeten, of is het dorstig weer? Geen paniek, want op tal van plekken onderweg kan je je dorst lessen of je honger stillen. Wie graag iets drinkt in een historisch kader, kan bijvoorbeeld in Lier terecht in de schaduw van de Zimmertoren of op de Grote Markt. Zit je liever in een groene omgeving, dan kan je net voorbij Lier terecht in de 'Netezonen' of in Brasserie d'Oude Lier. Ook in de wijk Kessel-Station en in Nijlen vind je voldoende mogelijkheden om de interne mens te versterken. De verschillende horecagelegenheden staan aangeduid op de routekaart (p. 10).

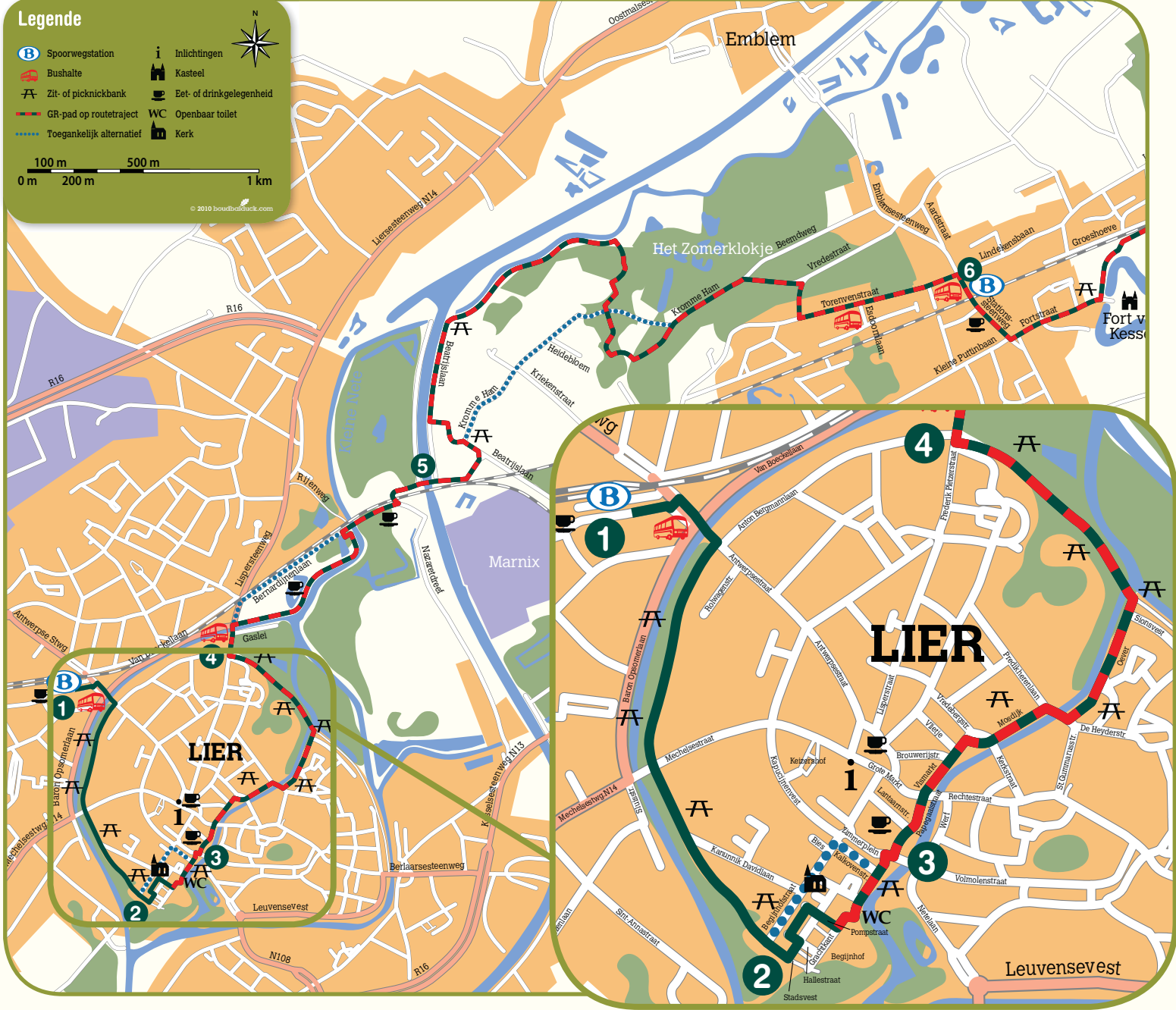

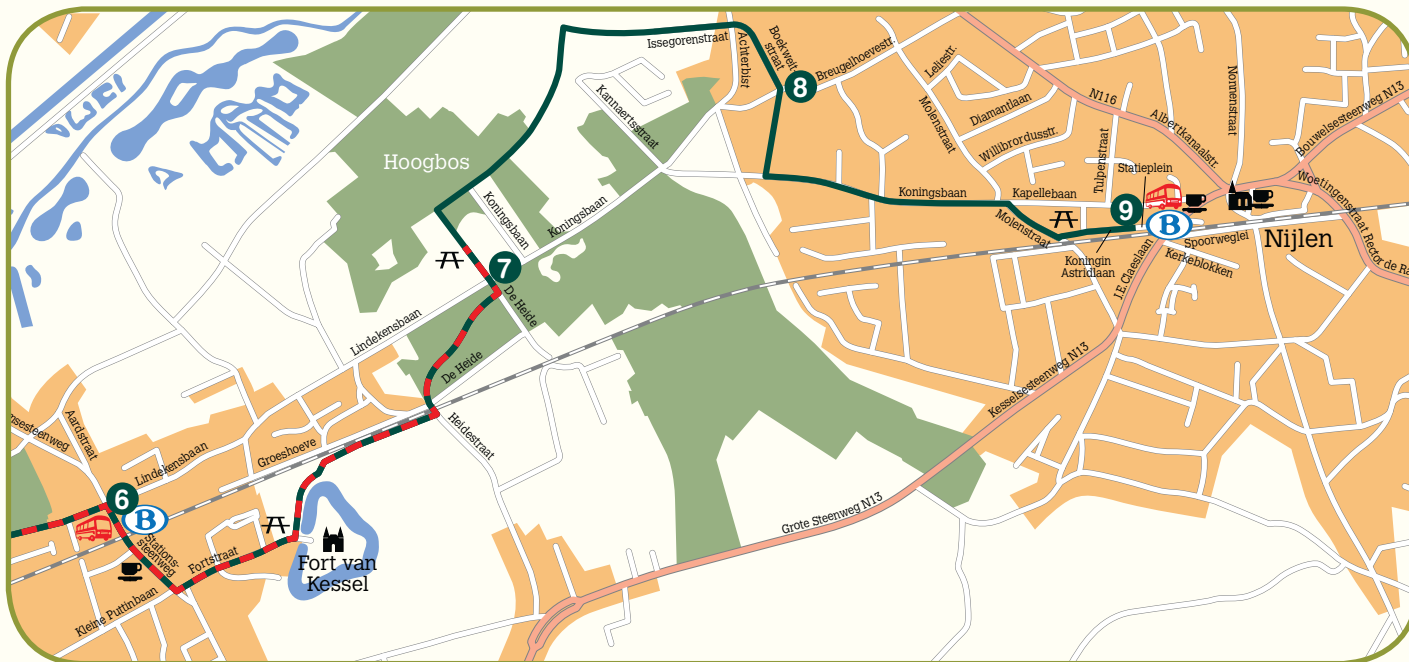
Routekaart

Legende

100 m   500 m
0 m   200 m   1 km

© 2010 bouwfalderick.com

Routebeschrijving

1 Vertrekpunt: Lier station

Kom je van de trein (kies de uitgang 'centrum'), volg dan het Leopoldplein (het plein voor het station) naar links. Kijk nog even naar het station voor je doorloopt.

Het stationsgebouw van Lier is een beschermd monument. Het dateert van 1861. De eerste spoorlijn werd er al vroeger geopend, in 1855: het was de lijn Kontich - Lier - Herentals - Turnhout. Pas in 1864 kwam er een lijn naar Antwerpen bij.

Aan de tunneluitrit ga je rechtsaf tot op de brug over de Afleidingsvaart van de Nete. Eenmaal over de brug neem je net voorbij de bushalte 'Rolwagenstraat' rechts het brede wandelpad. Je loopt voorbij het standbeeld van JB David.

Je loopt nu op de Vesten van Lier. De Vesten vormen een groene gordel rond het middeleeuwse centrum van Lier en zijn het overblijfsel van de tweede ringmuur rond de stad. Die muur werd voltooid in de 15de eeuw. In de 18de eeuw hadden de stadsmuren hun nut verloren. De laatste stadspoort werd gesloopt in 1810.

Steek de Mechelsestraat over en vervolg je weg over het wandelpad, tot je aan je linkerkant een standbeeld ziet van een gevleugelde vrouw. Dit beeld bevindt zich ter hoogte van de Begijnhofstraat.

Dit beeld van Antwerpenaar Arthur Dupon (1890-1972) is een monument ter ere van de gesneuvelden uit de twee wereldoorlogen. In de volksmond wordt het 'den Engel' genoemd maar eigenlijk stelt het beeld geen engel voor, wel Nike, de Griekse godin van de overwinning.

Routebeschrijving

2 Lier Begijnhof (1,3 km)

 Opgelet: voor het stukje dat nu volgt raden we rolstoelgebruikers een licht afwijkende route aan. Lees hiervoor meteen verder op p. 15 (2b - toegankelijke variant).

2a. Standaardwandeling (niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers)

De Begijnhofstraat laat je links liggen, maar iets verder zie je links een blauwe poort. Ga door die blauwe poort het begijnhof binnen: een oase van rust in de stad.

Begijnhoven zijn een verschijnsel typisch voor Vlaanderen. Ze ontstonden in de middeleeuwen, toen een deel van de mannelijke bevolking op kruistocht vertrok en niet terugkwam. Het surplus aan vrouwen zocht steun bij elkaar in het begijnhof. Het laatste Vlaamse begijntje stierf in 2008 op 99-jarige leeftijd. Geleidelijk aan kregen begijnhoven een nieuwe bestemming. 13 Vlaamse begijnhoven zijn sinds 1998 door de Unesco erkend als werelderfgoed. Het begijnhof van Lier dateert al van de 13de eeuw. Ieder huisje draagt de naam van een heilige of symbool. Hoewel ... we vragen ons toch af of 'den verdroencken Franciscus' in de Symforosastraat wel een heilige is ...

Neem in het begijnhof het eerste straatje links: de Martienushoek. Nog voor de oude pomp neem je rechts de Symforosastraat. Op het einde van de Symforosastraat kom je bij de Sint-Margarithakerk of Begijnhofkerk.

Voor de kerk ga je rechtsaf via het Oud-Kerkhof, dan steek je over en ga je rechtdoor, via de Pompstraat. Vanaf nu volgt de Groene Haltewandeling voor een heel eind het traject van Grote Routepad 12 (GR 12). Je herkent de GR aan de wit-rode bewegwijzering.

Grote Routepad 12 zijn langeafstandswandelingen die kriskras door Europa lopen. GR 12, die we nu een stukje volgen, loopt van Parijs naar Amsterdam. Meer informatie over GR vind je vooraan in deze wandelbrochure.

Op het einde van de Pompstraat neem je linksaf de Grachtkant tot op het einde. Dan verlaat je het begijnhof door het kleine poortje.

Draai direct linksaf. Je bent nu in de Schapenkoppenstraat, die overgaat in het Zimmerplein. Je blijft tot een heel eind voorbij Lier de wit-rode merktekens van de GR 12 volgen. De rivier aan de rechterkant is de Nete, waaraan Lier zijn bestaan te danken heeft: Lier is gegroeid aan de samenvloeiing van de Kleine en de Grote Nete.

Op het Zimmerplein komen beide wandelvarianten terug samen.

2b. Toegankelijke variant

 Aangezien het begijnhof gekenmerkt wordt door tal van hobbelige kassestraatjes raden we rolstoelgebruikers en mensen met zware kinderwagens aan om vanaf hier even een andere route te volgen. Aan het standbeeld van Nike (dus nog vóór de blauwe poort) sla je linksaf, de Begijnhofstraat in. Vervolgens neem je de tweede straat rechts: de Kalkovenstraat. Deze straat komt uit op de Schapenkoppenstraat. Ga hier naar links, zo kom je op het Zimmerplein terecht.

Op het Zimmerplein komen beide wandelvarianten terug samen.

3 Lier Zimmerplein (1,7 km)

Op het Zimmerplein kan je de beroemde Zimmertoren bewonderen, gebouwd in 1930 door uurwerkmaker en amateur-astronoom Louis Zimmer. Klokslag 12 uur verschijnen de jaartallen 1830-1930 (jubelklok), het Belgische wapenschild, de drie eerste koningen, het Lierse wapenschild en de zes burgemeesters die Lier bestuurden sinds de onafhankelijkheid van België. Je kan de Zimmertoren bezoeken (betaalend; open dinsdag tot zondag van 9 tot 12u en van 13u30 tot 17u30).

Wie nu al behoefte heeft aan een pauze vindt op dit plein een ruime keuze aan horecazaken.

Vervolg je weg rechtdoor via de Papegaaistraat. Op het einde kom je bij 'Den Paarden-drink Herberg'. Dit was ooit het kleinste cafeetje van Lier. Lang geleden stonden er twee tafeltjes, een Leuvense stooft en een toog waar twee man kon aanhangen. Draai hier rechtsaf en direct weer links. Je komt nu op het Timmermansplein.

Routebeschrijving

Tegenover 'Den Paardendrink Herberg' staat een oud pakhuis, 'De Fortuin'. Het is een gebouw uit de 17de eeuw, dat werd gebruikt als opslagplaats voor graan om de stad te bevoorraden bij een belegering of in tijden van hongersnood. Na restauratie werd het omgebouwd tot restaurant. Naast De Fortuin was vroeger een drink- en wasplaats voor vee en paarden, vandaar de naam van het café er tegenover.

Vorbij De Fortuin zie je aan de rechterkant opnieuw de Nete. Op deze plek (Lier Hoge Brug) stond ooit de oudste stenen brug van de stad.

Blijf rechtdoor langs het water lopen - links vang je een glimp van de Grote Markt op. Je volgt rechtdoor de Vismarkt. Op het einde neem je rechts de Aragonstraat, maar nog voor de brug sla je linksaf en volg je verder de Mosdijk. Je steekt de eerste brug aan de rechterkant over en neemt direct links de Oever (dat is de straatnaam).

Draai je even om, dan krijg je een mooi zicht op de toren van de Sint-Gummaruskerk. De bouw van de kerk duurde 200 jaar: van de 14de tot de 16de eeuw. Zo komt het, dat de onderste geledingen zuiver gotisch zijn, de middelste barok, en de torenkap rococo.

Op het einde van de straat (rechts bevindt zich de Sionsvest) ga je nog even rechtdoor en verderop zie je een wandelboom, een wegwijzer voor GR-wandelaars.

Blijf de GR volgen: ga aan de wandelboom naar links. Je loopt nu door het Groot Spui, een fraai gebouwtje uit de 16de eeuw.

Het Groot Spui is het vroegere sashuis aan de Binnennete. Het werd gebouwd na het uitgraven van de verbinding tussen de Grote en de Kleine Nete (begin 16de eeuw). Het sashuis had een dubbele functie: versterking van de stad en bescherming van de mechaniek, die de waterstand van de stad regelde.

Vorbij het Spui volg je het brede wandelpad rechtdoor: je loopt nu opnieuw op de oude stadswalling, die je helemaal in het begin van de wandeling ook al gevolgd hebt. Na een paar honderd meter neem je bij de splitsing van het wandelpad de rechtervork. Je komt uit op een drukke straat, die je naar rechts volgt. Iets verder bevindt zich een brug over de ringvaart. Dit is de Lisperpoort.

4 Lier Lisperpoort (3,4 km)

 Opgelet: voor het stukje dat nu komt volgen rolstoelgebruikers opnieuw een afwijkende route. Lees hiervoor meteen verder onder 4b - toegankelijke variant.

4a. Standaardwandeling (niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers)

Direct over de brug neem je een smal wandelpad aan de rechterkant. Het pad volgt de waterloop: het is de afleidingsvaart van de Nete. Je volgt dit wandelpad tot aan de spoorweg. Onderweg zie je links de 'Netezonen', het café van Visclub de Netezonen.

4b. Toegankelijke variant

 Aan de Lisperpoort sla je rechtsaf en volg je de Lispersteenweg tot aan de spoorwegovergang. Vlak voor de overweg ga je naar rechts, steeds maar rechtdoor, tot je aan de spoorwegbrug uitkomt. Onderweg zie je rechts de 'Netezonen', het café van Visclub de Netezonen.

Vanaf deze spoorwegbrug volgen de standaardwandeling en de toegankelijke variant opnieuw even hetzelfde traject.

Ga de spoorweg niet onderdoor, maar neem de voetgangersbrug naast de spoorbrug. Eenmaal over de Kleine Nete sla je na 150 m linksaf en ga je onder de spoorwegbrug door. Nog net voor de brug vind je rechts Brasserie d'Oude Lier.

Direct na de spoorwegbrug, ter hoogte van fietsknooppunt 88, sla je rechtsaf, langs een pad dat bergop naar de brug over het Netekanaal leidt.

5 Spoorbrug Netekanaal (4,7 km)

Vanop de brug heb je een goed zicht op de vertakking tussen de spoorlijnen Antwerpen - Herentals - Turnhout/Mol enerzijds en Antwerpen - Aarschot - Hasselt anderzijds, bij spoormensen bekend als de 'Vertakking Nazareth'. Omdat treinen naar Aarschot enerzijds en treinen uit de richting Herentals anderzijds elkaar hier moeten kruisen is het één van de grootste flessenhalzen (bottlenecks) in de provincie Antwerpen.

Routebeschrijving

Opgelet: vanaf hier volgen rolstoelgebruikers en mensen met zware buggy's een volledig andere route. De standaardwandeling is wegens een trap en een aantal onverharde boswegen niet toegankelijk. Lees voor de toegankelijke route meteen verder op p. 19 (5b - toegankelijke variant).

5a. Standaardwandeling (niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers)

Eenmaal over de brug volg je de asfaltweg (Beatrijslaan): eerst even rechtdoor, dan volg je de bocht mee naar links. Na 100 m neem je aan de vork de linkerweg: je blijft dus de Beatrijslaan volgen. Na 50 m ga je opnieuw schuin naar links: nu volg je een aardeweg. De Kromme Ham laat je dus rechts liggen.

Iets verder maakt de aardeweg een bocht naar rechts. Opgelet: 15 m voorbij deze bocht neem je vóór een oude hoeve een smal graspad links, dat naar de kanaaldijk leidt. Dit paadje is aangeduid met wit-rode GR-markering. Eenmaal op de kanaaldijk volg je deze naar rechts.

Het Netekanaal dateert van 1952 en is veerbaar voor schepen tot 1350 ton. Het sluit in Viersel via een sluis aan op het Albertkanaal en stroomafwaarts van Lier op de Nete.

Na circa 300 m neem je rechts een hogere dijk: je loopt nu langs de Kleine Nete (volg nog steeds de GR-markering).

Ter hoogte van een kleine sluis (zie foto) volg je de GR-markering naar rechts: je gaat een trap af en komt terecht in het natuurgebied de Kleine Netevallei. De GR en het Steembeemdenpad van Natuurpunt (aangeduid met een rode rechthoek) vallen hier samen. Ongeveer 1,5 km volg je nu zowel de GR als de natuurpuntwandeling.

De Kleine Netevallei is een uniek natuurgebied. Hier ontmoeten de Kempen en het Scheldeësturarium - met zijn dagelijkse getijde - elkaar. In het gevarieerde landschap komen bijzondere planten en dieren voor zoals het zomerklokje, de blauwborst en de bever. Om deze reden behoort het gebied tot het Europese Natura 2000-netwerk, een netwerk van topnatuur in Europa. In dit deelgebied de Steembeemden gaat het natte moeras naadloos over in kurkdroge zanddgronden.

Na 50 m ga je rechts over het dammetje. Na 80 m kom je op een bosweg: volg die links. Steek de asfaltweg over en volg aan de overkant verder de GR- en natuurpuntmarkeringen.

Op een bepaald moment kom je uit op een asfaltweg. Net voor het asfaltbegin sla je links af en blijf je de markeringen verder volgen. Je volgt dit bospad een heel eind. Je komt even op het asfalt terecht om een brugje over te steken, 15 m verder sla je opnieuw rechts een bospad in. We komen uit bij een eerste klein stukje heide. Een bord van Natuurpunt wijst op de aanwezigheid van zandbijen.

Blijf de GR- en natuurpuntmarkeringen (rode rechthoek) volgen: aan het infobord van Natuurpunt ga je nog even rechtdoor en nog vóór de elektriciteitsmast ga je naar links. Let op: het pad is moeilijk te zien.

Je komt uit op de Kromme Ham, die je naar rechts volgt. Vanaf hier volgen we de rode rechthoek niet meer.

5b. Toegankelijke variant

Opgelet: Eenmaal over de brug volg je de asfaltweg (Beatrijslaan): eerst even rechtdoor, dan volg je de bocht mee naar links. Na 100 m neem je aan de vork de linkerweg: je blijft dus de Beatrijslaan volgen. Na ongeveer 50 m sla je rechtsaf en neem je de Kromme Ham. Je volgt de Kromme Ham steeds maar rechtdoor, tot je op het einde (ca. 1,7 km) bij een splitsing uitkomt (Vredestraat - Beemdweg).

Aan de vork Vredestraat - Beemdweg komen beide wandelroutes opnieuw samen. Hier kies je voor rechts en volg je de Vredestraat verder.

Na 200 m volgt nog een splitsing, je gaat naar rechts. Deze straat eindigt op een brede baan, die je naar links volgt. Dit is de Torennenstraat, die naar het gehucht Kessel-Station loopt.

Opgelet: De toegankelijke variant van de wandeling eindigt bij de bushalte Emblemsesteenweg, net voor de verkeerslichten. Om de hoek rechts, bij het station, vind je wel nog eet- en/of drankgelegenheden.

Aan de verkeerslichten sla je rechtsaf naar het station.

Routebeschrijving

6 Kessel Station (9,5 km)

Bij het station van Kessel eindigt de verkorte variant. In de omgeving van het station zijn een aantal cafés en snackbars.

De wandeling vervolgt rechtdoor over de overweg. Na 300 m neem je links de Fortstraat. Die volg je tot het Fort van Kessel. Voor het Fort is een picknickplaats.

Het Fort van Kessel maakt deel uit van de eerste verdedigingsgordel rond Antwerpen. Het werd voltooid net voor de Eerste Wereldoorlog en iedereen verwachtte dat het goed stand zou houden, maar het bleek niet bestand tegen de Duitse artillerie. Ook in de Tweede Wereldoorlog was de rol van het fort snel uitgespeeld. Van 1952 tot 1974 deed het fort dienst als woonplaats voor een Kesselse familie. Sinds 1976 staat het op het gewestplan ingekleurd als recreatiegebied.

De huidige bewoners van het fort zijn kleiner, lichtschiem en gevleugeld. Je raadt het al: vleermuizen hebben er hun intrek genomen. Daarom maakt het fort deel uit van het Natura 2000-netwerk van topnatuurgebieden in Europa. Mits reservatie kan het fort gratis bezocht worden (informatie: cultuur@nijlen.be of tel. 03 410 02 34).

Net voor het Fort ga je linksaf: je volgt het brede wandelpad langs de gracht. Na 100 m volg je de GR naar links. Je komt uit bij de spoorweg. De wandeling loopt nu voor een paar honderd meter vlak naast de spoorweg (ouders, let op uw kinderen!).

Je neemt de eerste overweg links. Direct na de overweg volg je niet de asfaltweg rechts of links, maar je kiest het onverharde wandelpad rechtdoor. Na 150 m neem je bij de splitsing het wandelpad rechts. Je volgt dit wandelpad tot je bij een asfaltweg komt.

7 Lindekensbaan / toegang Kesselse Heide (11,5 km)

Steek de hoofdweg aan de linkerkant over en vervolg je wandeling langs de GR. Nu kom je uit op het kerngebied van de Kesselse Heide.

De heide is ontstaan in de prehistorie, toen de loofwouden verdwenen door klimatologische veranderingen. In de middeleeuwen zorgden de landbouwers er met hun schapen

voor dat de heide onveranderd bleef. De meeste heide verdween echter in de 18de eeuw door herbebossing. Enkele stukken bleven bewaard en worden nu beheerd als natuurgebied. Ook nu nog wordt de heide begraasd met schapen om de huidige vegetatie in stand te houden en te vermijden dat het gebied geleidelijk aan weer bos zou worden. De Kesselse Heide wordt beheerd door de Provinciale groendomeinen Regio Antwerpen van de Provincie Antwerpen.

De typische heidevegetatie bestaat uit gewone dophei, struikhei en spijtig genoeg meer en meer pijpenstrootje. Eind augustus, begin september staat de heide in bloei en krijgt ze haar karakteristieke paarse kleur.

Loop rechtdoor langs de GR, tot je links een bankje ziet met uitzicht op een stuifduin. Opgelet: op het einde van dit stuifduin verlaten we de GR: de GR draait linksaf, wij lopen rechtdoor en passeren het merkteken dat voor GR-wandelaars de foute richting aanduidt.

Na 80 m volg je bij de splitsing het rechterpad. Direct daarna draai je rechtsaf. Je volgt een lang pad dat min of meer rechtdoor door het bos loopt. Na 300 m zie je aan de linkerkant opnieuw de heide opduiken. Je blijft rechtdoor lopen. Laat ook het ven links liggen.

Ongeveer 150 m na het ven neem je bij een splitsing het pad schuin links. Na 50 m ga je rechtdoor: je volgt paaltje 16 langsheen de afsluiting. Bij paaltje 17 sla je rechtsaf, ga dus niet langs het veerooster naar buiten.

Na opnieuw een stukje door de heide (blijf steeds rechtdoor wandelen) kom je bij een uitgang met een veerooster. Neem de uitgang, ga dan rechts en direct weer links. De zandweg gaat over in asfalt. Steek het eerste kruispunt over en volg de Boekweitstraat tot op het einde. Je komt uit op de Breugelhoevestraat.

Routebeschrijving

8 Breughelhoevestraat (14 km)

Volg even de brede weg naar rechts, na 10 m neem je links een aardeweg. Op het einde neem je de grote weg naar links: de Koningsbaan (er is geen straatnaambord). Je volgt deze weg (best op het fietspad) ongeveer 1 km tot de Molenstraat. Neem rechts de Molenstraat. Aan de overweg ben je aangekomen bij de perrons van het station van Nijlen, meteen het einde van de wandeling. Je kan hier meteen het perron op: vóór de overweg het perron richting Herentals, aan de overkant richting Lier, Antwerpen en verder.

9 Eindpunt: Nijlen Station (15,5 km)

Wil je nog even uitblazen bij een hapje of een tapje, neem dan net vóór de overweg het wandel- en fietspad links. Aan het station zelf is er een frituur en een café. Voor meer keuze volg je voorbij het oude stationsgebouw schuin links de Statiestraat en je komt meteen in het centrum uit. Zowel in de Statiestraat zelf alsook in de buurt van de kerk zijn er verschillende eet- en drinkgelegenheden.

Nijlen was in de 19de en 20ste eeuw bekend voor zijn diamantslijperijen. Op het hoogtepunt, net na de Tweede Wereldoorlog, verdienden ca. 2300 Nijlenaars hun brood in deze sector. In de Spoorweglei bevindt zich Slijperij Lieckens. Dit uniek stukje industrieel erfgoed is sinds 2008 door de Vlaamse Gemeenschap erkend als beschermd monument.

Dank u

Deze Groene Halte-wandelbrochure kwam tot stand met de steun van NMBS (NMBS Mobility) en de Nationale Loterij.

De Groene Halte wil recreatief wandelen in combinatie met het openbaar vervoer promoten. Voor een volledig overzicht van alle Groene Haltebrochures in Vlaanderen: tel. 09 223 86 12 of www.groenehalte.be.

Met de financiële steun van

Nationale Loterij
creëert kansen 6

Met de medewerking van

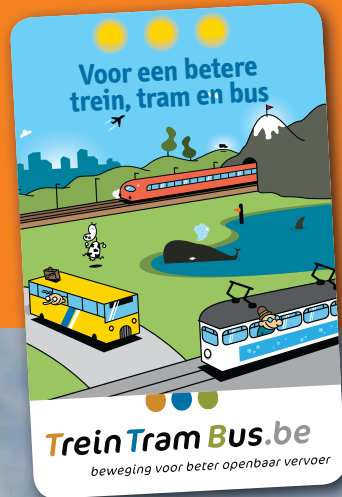
Voor het project Groene Halte in Vlaanderen inspireerde TreinTramBus zich op de Groene Halte-wandelroutes in de Veluwe in Nederland. Ben je geïnteresseerd om kennis te maken met de Groene Halte-wandelroutes in Nederland, dan kan je je tot de volgende informatiebronnen wenden:

- Gelders Overijssels Bureau voor Toerisme, tel. 0031 570 680700, info@gobt.nl
- Veluws Bureau voor Toerisme, www.develuwe.nl
- www.groenehaltes.nl

Colofon

Uitgave:	TreinTramBus
Route-ontwikkeling:	Jan Vanseveren, TreinTramBus
Redactie:	TreinTramBus
Fotografie:	TreinTramBus
Opmaak:	Studio Jurgen Maelfeyt
Cartografie:	www.boudbalduck.com
Verantwoordelijke uitgever:	Frans Dumont, H. Frère-Orbanlaan 570, 9000 Gent

TreinTramBus springt al meer dan 20 jaar in de bres voor de gebruikers van het openbaar vervoer. Met mooie resultaten, maar ook met een pak uitdagingen naar de toekomst. Openbaar vervoer zit immers in de lift en TreinTramBus wil mee: met jou als lid en/of vrijwilliger zal dat zeker lukken.

Voor meer info:
www.treintrambus.be
of tel. 09 223 86 12

www.groenehalte.be

